

Nehemias

Maipanggep Sin Libro Ay Nay

Sin timpon Ari Darius ed Persia, nantaoli di Judio ed Jerusalem et inamag da kasin din Timplon Diyos (ilaen sin Ezra 1-6), ngem din batog ay alad di Jerusalem et nadadael pay laeng. Din libro ay nay et maipanggep sin kasin naamagan di alad ay inpangolon Nehemias sin timpon Ari Artaxerxes (465-425 B.C.). Nangon-onas Ezra ay inmey ed Jerusalem mo si Nehemias, ngem nantinolong da ay doway ay mangitdo sin linteg Diyos sin kaipoipogaw ya mangamag sin alad di siyodad.

Mayat ay ipogaw si Nehemias ay tadonen tako. Insaksakit na din ngadan Diyos ya din iib-a na ay ipogaw Diyos, alisto ay mankararag, nagaget ay man-obra, ya nalaing abe ay mangawis si iib-a na ay makiobra. Olay mo ad-ado di nangonkontra ay manangaw ya mangdismaya koma en sisya, inapaspasnek na ay man-obra, et nakdeng din alad sin oneg di owat doway ay bowan.

Din Linaona

Din inmeyan Nehemias ed Jerusalem *1:1–2:20*

Din kasin naisaadán di alad ed Jerusalem *3:1–7:73*

Din nangibasaan Ezra sin linteg Diyos *8:1–10:39*

Din odom ay inam-amag Nehemias *11:1–13:31*

Din Nangisakitan Nehemias Sin Iib-a Na Ay Judio Ed Jerusalem

1 ¹Siya na di inistoryan Nehemias^a ay anak Hacalias. Sin bowan di Kislev, sin maikadowanpo ay tawen ay nanturayan Artaxerxes ay ari ed Persia, wadaak ed Susa ay kapital di ili.^b ²Inmali si Hanani ay esa ay agik ay napod Juda yan waday kakoyog na ay odom ay

---

^a **1:1** Din olog di ngadan Nehemias et “niliwliwan Diyos.” ^b **1:1** Ogalin di aari ed Persia ay en manbeey ed Susa sin temeg-inana. Din bowan di Kislev et Noviembre-December sin kalindaryo tako.

lallalaki. Nandamagak en daida maipanggep sin Judio ay napilit ay naiey ed addawi ay nantaoli ya maipanggep ed Jerusalem. ³Kanan da ay sinombat, “Dakdake di probliman din kaipoipogaw ay nantaoli ed Judawan laslasoyen din ipogaw ay wadas di si daida. Tan nadadael pay laeng din alad ed Jerusalem ya adi naamag din eeneb na nanipod sin napooan da.”

⁴Sin nanngreak isna, tinmokdoak ay man-og-oga.^c Nanladingitak ya initpek din dagaang ko si piga ay agew downak mankararag en Diyos ed langit. ⁵Kanak ay nankararag, “Yahweh ay Diyos ed daya, madaydayaw ya kaeegyat ay Diyos. Managtongpal ka sin intolag mo ya adi manbalaliw din layad mo sin manlaylayad en sik-a ya mantongpal sin bilbilin mo. ⁶Sapay koma ta ilaem ya dengngem sak-en ay baam sin ikarkararag kos inag-agew ya nilablabi maipanggep sin mansilsilbi en sik-a ay din ipogaw mo ay Israelita. Nanbasol kami kayman ay Israelita, nanbasolak ya siya abe sin pamilyak. ⁷Nadagsen di nanbasolan mi en sik-a ya adi kamin tinongtongpal din bilbilin ya linteg mo ay inbilin mo en Moses ay baam. ⁸Nemnemem koma din nay ay inbagam en Moses, ‘Mo adi yon itoltoloy ay mantalek en sak-en, ipaaddawik dakayo ta mantee kayo sin odom ay il-ili. ⁹Ngem no sagongen yo si sak-en ya tongpalen yo din bilbilin ko, itaolik dakayo sin lugar ay pinilik ay pandayawan yo en sak-en, olay naiwaras kayo sin kaaddawian ay partin di lobong.’

¹⁰“Apo Diyos, danay din mansilsilbi en sik-a ya ipogaw mo ay insalakan mo babaen sin nakaskasdaaw ay panakabalin mo. ¹¹Dengngem kod nan kararag ko ay baam ya kararag di iib-ak ay mansilsilbi en sik-a ay malaydan ay mangidayaw en sik-a. Iturong mo koma din nemnem di ari ta say mayat di pantongpalan di amagek ed wani ay agew ta maseg-ang en sak-en.”

Sin doy ay timpo yan sak-en di ap-apon di man-itagtagay si arak sin ari.^d

Din Nangipalobosan Din Ari Ay Emey Si Nehemias Ed Jerusalem

(2:1-8,11,16-20)

2 ¹Idi inmey di opat ay bowan, waday namingsan ay mangmangan din ari yan inpailak ay masmasadotak sin nangitagayak en sisya si arak. Maga polos di nangilaana ay masmasadotak ed idi, ²isonga kanana ay nanpoot en sak-en, “Apay nga masmasadot ka yan baken ka met mansakit? Siguro ay wada di panladingitam.”^e

^c 1:4 Mo manladingit di Judio, ogali da ay tomokdo si bangkito. ^d 1:11 Din man-itagtagay si arak sin ari yan matalek ya nangato ay opisyal na. ^e 2:2 Inayan mo din mansilsilbi sin ari yan masmasadot da, tan kanayon koma ay ipaila day ragsak da mo wada da sin kad-an di ari.

Palalo di egyat ko, ³ngem kanak sin ari, “Apo Ari, matagotago ka koma si eng-enggana! Adiak maitabon din ladingit ko gapo ta din siyodad ay naiponponan di ap-apok yan enggay nadadael ya napooan din eneb na.”

⁴Kanan din ari en sak-en, “Sino ngarud di laydem?”

Nankararagak en Diyos ed langit, ⁵pagak kanan sin ari, “Mo say laydem ay apo ari ya maseg-ang ka en sak-en ay baam, ipakpakaasik ay ipalobos mo koma ay emeyak sin siyodad sin sakop di Juda ay naiponponan di ap-apok ta enak amagen kasin.”

⁶Sin nangwaniak sisi, wada din reyna ay nakitotokdo sin ari. Dinamag din ari mo kas-ano di kabayag ko sin emeyak ya mo pig-an di pantaoliak et idi inbagak, pinalobosanas sak-en. ⁷Nanpakpakaasiak ta pakoyoganas sak-en si solat na ay emey sin gogobernador sin probinsiya sin demang di ginawang ay Eufrates ta ipalobos da ay malabasak ay emey ed Juda. ⁸Nankedawak abe si solat na en Asaf ay mangay-ayowan sin kada ay okan di ari ta idawtanans sak-en si kaiw ay maamag si eneb di Timplo, eneb sin alad di siyodad ya sin beey ay panteak. Pinatgan din ari dana ay kindaw ko tan sineg-angan Diyos sak-en.

¹¹Inmeyak ed Jerusalem et nanteek isdi si tolo ay agew.

Sin gawan di labi, binmangonak et nanlikedak sin siyodad ta mailak din ison di alad. (2:12-15)

¹⁶Maga di opisyal ay makaammo sin inmeyak ya am-amagek, tan adiak inbagbaga sin papadi, papangolo, oopisyal ya olay sino ay Judio ay makioblan to. ¹⁷Idi siya di, kanak en daida, “Maila yo din problima tako, nadadael ed Jerusalem yan napooan din eeneb na. Bangonen tako kasin din alad di siyodad ta adi takon maibabain.” ¹⁸Dinad-at ko abe en daida din inyat Diyos ay daydayawek ay nangipaila si seg-ang na en sak-en ya din inbagan di ari.

Kanan da ay sinombat, “Ilogi tako et ay mangamag.” Et inlogi da din nay ay nabanol ay obla.

¹⁹Ngem idi dinngen da Sanballat ay taga-Bet Horon, si Tobia ay opisyal ay Ammonita ya si Gesem ay Arabo, sinis-iyekan ya nilaslasoy das dakami. Kanan da, “Ay sino nan am-amagen yo? Ay kontraen yo aya din ari?”

²⁰Kanak ay nanongbat en daida, “Idawat Diyos ed langit di kosto ay pantongpalan din obla mi. Dakami di mansilsilbi en sisya et ilogi mi ay mangamag sin alad, ngem dakayo pay, magay kalebbengan yo ay maitapi en dakami ay Judio ya mangituray en dakami ya magay biyang yo sin ogali mis na.”

3 *Idi siya di, biningay din Judio din obla, et inlogin di esa ya esa ay grupo ay mangamag sin alad ya eneb di siyodad sin partin di siyodad ay asag-en sin panbeeyan da. (3:1-32)*

Din Pangonkontraan Da Sin Oblan Da Nehemias

(4:1-23)

4 ¹Idi nadamag Sanballat ay bangbangonen mi kasin din alad di siyodad, palalo di bonget na et inlogi na ay nanglaslasoy en dakami ay Judio. ²Kanana sin sangoanan di gagait na ya sosoldado ed Samaria, “Sino aya di layden da nan kakkaasi ay Judio ay ipaila isnan am-amagen da? Ay kabaelan da aya ay bangonen kasin din alad yan kedngen da si esay agew? Ay man-idaton da? Ay mabalin aya ay itaoli da din napooan ay bato sin nadadael ay alad?”

³Kanan din tinatakdo na ay si Tobia ay Ammonita, “Sino pay di silbin san am-amagen da ay alad et? Olay bewet di somakyab et madadael din batog da.”

⁴Siya et di kanak ay nankararag, “Diyos mi, dengngem kod nan kararag mi tan nay laslasoyen das dakami. Itaolim koma en daida din pangoy-oyaw da. Wada koma di manga sin sanikwa da ya mangibalod en daida ay mangiaddawi sin ili da. ⁵Adim koman pakawanen ya linglingan din basbasol da tan inoy-oyaw da din man-am-amag sin alad di siyodad.”

⁶Et inamag mi din nadadael ay alad enggana ay nagodwa din kakayang na, tan inpakat din ipogaw din amin ay kabaelan da ay nan-obla. ⁷Palalo di bonget da Sanballat, Tobia, ya din Arabo, Ammonita ya taga-Asdod sin nanngaan da ay maitoltoloy ay maamag din alad ed Jerusalem ya dandani ay makdeng din nadadael sin alad.

⁸Idi siya di, nantotolag da amin ay gobaten ya goloen da ed Jerusalem. ⁹Ngem nankararag kami en Diyos mi ya nandotok kami si manbantay sin kaagawan ya labi.

¹⁰Asi et waday inkankantan din ipogaw ed Juda ay kanana,

“Enggay nabbanabbay tako,

Tan nay palalo ay ad-ado di naiwalang ay batbato.

Ay siya mo kabaelan tako ay mangdeng isnan alad tako?”

¹¹Dowan aben kanan din kalaban mi, “Adi dan maila ono maammoan ay omas-asag-en tako, et mabiglaan da. Tan wada tako ay dagos sin kadan da ay mamse en daida et adi matoloy din obla da.” ¹²Ngem kanayon ay omal-ali din Judio ay katokmang da ay mangibaga sin lawa ay panggep da en dakami. ¹³Gapo isdi, inpowistok din tonggal pamilya ay manbantay sin likod di adi nakdeng ay alad. Kampilan, gayang ya pana di armas da. ¹⁴Nadlaw ko ay madanagan din ipogaw, isonga kanak en daida ya sin papangolo ya oopisyal, “Adi kayon emegyat en daida. Nemnemen yo si Diyos ay kaeegyat ya manakabalin amin yan makilaban kayo para sin aag-i, an-ak, asawa ya beey yo.” ¹⁵Naammoan din kalaban mi ay ammo mi din plano da ya tinopap Diyos. Idi siya di, intoloy mi ay nangamag sin alad.

¹⁶Manipod sisi ay agew, man-obla din kagodwan di ipogaw ko yan manbantay din kagodwa ay nakaarmas si kumpulan, gayang, pana ya salida. Tinolongan din oopisyal amin din ipogaw ed Juda ¹⁷ay man-am-amag sin alad. Din manbonbonag si maosal yan nakaegen si armas din esay takkay da yan say osalen da ay man-obla din esa. ¹⁸Amin ay man-obla yan insisiket da din kumpulan da. Makitatakdo abe en sak-en din manangtangoyob.

¹⁹Pagak kanan sin kaipoipogaw, sin papangolo ya oopisyal da, “Ando nan alad ay am-amagen tako et nan-inaddawi tako, ²⁰isonga mo dengngen yo din tangoyob, omali kayo ay tomolong tan si Diyos di makilaban para en datako.”

²¹Inag-agew ay siya di di inamag mi, manbantay ay nakaarmas din kagodwa yan man-obla din kagodwa. Ilogi mi sin pomatpat-a enggana ay maila din talaw sin labi. ²²Sin doy ay timpo, inbagak abe sin lallalaki ya katolongan da ay mantee da sin oneg di siyodad sin labi ta bantayan da din siyodad sin labi yan man-obla da sin kaagawan. ²³Mo si sak-en ya din aag-ik, baak ya gogowardiya ay omon-onod en sak-en, adi kamin kakkaanen din bado mi sin labi. Kanayon abe ay nakaegen kami si armas.

Din Namadpadasan Da Ay Nangietek En Nehemias

(6:1-14)

6 ¹Nadamag da Sanballat, Tobia, Gesem ya din odom ay mangililiget en dakami ay kindeng mi din alad et enggay magay giswang na. (Ngem daan kami pay laeng iamag din eneb na.) ²Idi siya di, pinakaammoan da Sanballat en Gesem sak-en ay man-aabat kami sin esa ay ili sin tanap ed Ono. Ngem waday lawa ay panggep da en sak-en, ³isonga nan-ibaak si nangipaammo sin nay ay songbat ko en daida, “Nabanol di am-amagek, isonga adi mabalin ay manballalongak. Adiak layden ay somaldeng din obla begew sin enak pangabatan en dakayo.” ⁴Namin opat ay siya met laeng di inpakaammo da en sak-en, ngem kanayon ay iso met laeng din songbat ko en daida.

⁵Sin maikalima ay nan-ibaa si Sanballat, inpaw-it na sin baa na di nakalokat ay solat ⁶ay kanana, “Inbagan Gesem en sak-en ay waday ipadpadamag da isnan nandinmang ay nasyon ay panggep yo kano ay Judio ay labanen din mangiturturay en dakayo et say gapo ay am-amagen yo din alad. Kanan da abe en panggep mo ay man-ari ⁷et tinolag mo di odom ay mamadto ay mangipaammo ed Jerusalem ay sik-a di ari ed Juda. Sigurado ay madamag din ari na, isonga omali ka ta pankalian ta.”

⁸Inpaw-it ko di songbat ko yan kanak, “Amin din ibagbagam yan magay katet-ewa na, tan sik-a met laeng di akin nemnem issa.”

⁹Pinadpadas da amin ay egyaten dakami ta madismaya kami ya adi maitoloy din obla, ngem kanak ay nankararag, “Apo Diyos, papigsaem kod dakami ed wani.”

¹⁰Sin namingsan, inmeyak sin beey Semayas ay anak Delayas, ay anak Mehetabel tan adi makabala sin beey na. Kanana, “En ta man-abat sin Timplon Diyos. Man-eneb ta tan wada da di manpanggep ay mamse en sik-a sin labi.”

¹¹Ngem kanak en sisya, “Ay siya mo naeegyatanak ta lomayawak ya enak mantabon sin Timplo? Aga, adiak emey!” ¹²Naammoak ay adi nankali si Diyos en sisya mo adi et pinasoksokan da Tobia en Sanballat ta egyatenas sak-en. ¹³Linagboan da ay mangegyat en sak-en ta bomasolak mo onodak di et madadael di dayaw ko ya maibabainak.

¹⁴Siya di, kanak ay nankararag, “Apo Diyos, adi ka koman linglinglingan din nay inamag da Tobia en Sanballat, siya abe sin babai ay mamadto ay si Noadias ya din odom ay mamadto ay en nangeg-egyat en sak-en, ta dosaem daida.”

Din Nakdengan Di Alad

(6:15-16)

¹⁵Limapolo ya doway ay agew din naamagan di alad, et nakdeng sin pitsa 25 di bowan ay Elul.^f ¹⁶Idi nadamag din kalaban mi sin nandinmang ay nasyon, inmegyat da am-in ya nadismaya da, tan naila da ay nakdeng din obla babaen sin tolong Diyos.

Din Nangibasaan Ezra Sin Linteg Diyos Sin Kaipopogaw

(8:1-3,5-7,8-10,12)

8 ¹Sin maikapito ay bowan, enggay nanbeebeey din Israelita sin il-ili da. Nan-es-esa da ay natopog sin plaza sin kad-an di segpan di siyodad ay makwani en Danom. Inpaibala da en Ezra ay padi ya maestron di linteg din naisolatan di linteg Moses ay din bilbilin Diyos para sin Israelita. ²Songa sin pitsa 1 sin maikapito ay bowan, inbalan Ezra din naisolatan di linteg sin sangoanan di natopog ay kaipopogaw, ay lallalaki ya babbabai ya anan-ak ay makaawat. ³Inbasa na sin sangoanan di kaipopogaw sin plaza sin sangoanan di segpan ay makwani en Danom. Inlogi na ay nangibasa sin napat-a enggana ay nan-gawa yan inpapasnek din amin ay ipogaw ay nandenge.

⁵Inoklag Ezra din libro ay iniilan di kaipopogaw, tan nakaykayang din pinmipikaana mo daida. Idi lokatana, pinmika da am-in. ⁶Kanak Ezra, “Madaydayaw si Yahweh ay manakabalin ay Diyos.”

^f 6:15 Maikan-em ay bowan sin kalindaryon di Judio. Pitsa 2 di Octobre, 445 B.C. sin kalindaryo tako.

Inkayang din amin ay ipogaw din takkay da yan kanan da, “Amen! Amen!” Pag dan mandokmog ay manyakog-ong ay nanaydayaw en Diyos.

^{7a} Pag dan pomika din ipogaw et inpalawag da Jesua ay Levita en daida din linteg. ⁸ In-olog da din linteg, asi dan inlawlawag ta maawatan din kaipoipogaw. ⁹ Omanoga din ipogaw sin nanngedan da sin linteg, pag kanan da Nehemias ay gobernador, Ezra ay padi ya maestron di linteg, ya din Levita ay mangit-itdo sin ipogaw, “Nasantoan din agew ay nay ay para en Yahweh ay Diyos yo, isonga adi kayon manladingit ya man-oga.”

¹⁰ Kanan Nehemias, “Somaa kayo ta manragsak kayo ay mangan ya man-inom yan idawtan yo din magay sagana na. Nasantoan din agew ay nay para en Diyos, isonga adi kayon manladingit, tan din ragsak yo sin panaydayawan yo en Diyos di pomigsaan di nemnem yo.”

¹² Et sinmaa am-in din ipogaw ay en nanragsak ay nangan ya nan-inom. Indawtan da abe din gagait da. Palalo di ragsak da, tan naawatan da din dinnge da ay naibasa.

Sin kabigatana, naammoan din kaipoipogaw ay silibraran da koma din fiesta ay makwani en Pansidoman, isonga sinilibraran da si pito ay agew ay maibasar sin kanan di linteg. Et inag-agew yan inbasbasan Ezra en daida din linteg Diyos. (8:13-18)

Din Inkararag Din Kaipoipogaw Ay Nangipodno Sin Basbasol Da (9:1-3,5-38)

9 ¹ Sin pitsa 24 di iso met laeng ay bowan, natopog din Israelita ta itpe da din dagaang da. Nanbado da si sako ya piney-an da si tapok din toktok da ay mangipaila si ladingit da. ² Kinmasin din Israelita sin mangili et pinmika da ay nangipodno ya nangibabawi sin basbasol da ya basbasol di aap-o da. ³ Emey ay tolo ay oras ay naibasa en daida din linteg Yahweh ay Diyos da. Tolo ay oras abe ay pinmipika da ay nangipodno sin basbasol da ya nandaydayaw dan Yahweh ay Diyos da.

⁵ Idi siya di, kanan din Levita ay da Jesua, Kadmiel, Bani, Hasabneyas, Serebias, Hodias, Sebanias ya si Petahias, “Pomika kayo ta idaydayaw yo si Yahweh ay Diyos yo.” Pag dan kanan ay nangikararag, “Maidaydayaw ka koma si eng-enggana olay mo adi omanay di kalin di ipogaw ay mangidayaw ay kosto sin kinangaton di ngadan mo. ⁶ Sik-a anggoy di Diyos. Pinarsuam ed daya ya ed langit pati din tatalaw ay wadas di. Pinarsuam din daga ya din baybay ya din amin ay wada en daida. Indawtam daida amin si biyag yan daydayawen daka sin adi kabilang ay aanghel ed langit.

7“Sik-a si Yahweh ay Diyos ay namili en Abram. Sik-a di nangipango en sisya ay komaan ed Ur ay lak-am di Babilonia ya nangipangadan en sisya si Abraham. 8Napaneknekam ay matalek sisya et intolag mon sisya ay idawat mo sin ipoli na din dagan di Canaaneo, Heteo, Amorreo, Perezeeo, Jebuseo ya Gergeseo. Et tinongpal mo din karim tan nalinteg ka.

9“Inilam din ligat di ap-apo mi ed Egipto ya dinngem din adawag da ay mankedaw si badang mo sin kawada da sin Baybay ay Mandalangdang. 10Inpailam di ad-ado ay nakaskasdaaw sin inyat mo ay nanosa sin Faraon ya din amin ay oopisyal ya ipogaw sin ili na, tan ammom di inyat da ay namaligat sin ipogaw mo. Ginon-od mo di dayaw ay wada en sik-a enggana pay laeng ed wani. 11Nansianem din baybay sin sangoanan da et namgaan di nandanang da. Ngem intep-am din mangap-apayaw en daida sin baybay et kaman dan bato ay nalned sin napigsa ay danom. 12Sin kaagawan yan inpangom daida babaen si liboo, sin labi yan sinilawam din danan da babaen si apoy. 13Manipod ed langit yan binmaba ka sin dontog ay Sinai et isdi ay nakikali ka en daida. Indawat mo en daida din linteg ya bilbilin mo ay kosto ya nalinteg.

14“Inbilin mon daida ay banolen da din agew ay pan-ibbayan yan inpaammom din linteg ya bilbilin mo babaen en Moses ay baam. 15Sin nandagaangan da, pinakan mos daida si tinapay ay napod daya. Sin nanbigawan da, indawtam daida si danom ay napo sin dakdake ay bato. Inbagam en daida ay en da okaen din daga ay insapatam ay idawat mo en daida. 16Ngem tinmangsit din ap-apo mi et sinigaan da ay tongpalen din bilin mo. 17Sinigaan da ay mangonod sin bilin mo yan nilinglingan da din nakaskasdaaw ay inam-amag mo sin sangoanan da. Begew sin makenteg ay nemnem da, nanpili da si mangipango en daida ta mantaoli da koma sin naibag-enan da ed Egipto. Ngem sik-a din Diyos ay manangpakawan, managseg-ang, kanayon ay managlayad ya baken nalaka ay bomonget. Isonga adi kan dinokogan daida 18olay mo nan-amag da si sinan baka asi dan kanan en si doy din diyos ay nangipango en daida ay komaan ed Egipto ya olay mo ininsolto das sik-a begew sin kasisinit ay inam-amag da. 19Gapo sin dakdake ay seg-ang mo, adi kan binaybay-an daida sin lugar ay magay omili. Adi kan kinakkaan din kaman posti ay liboo ya apoy ay nangipangpango en daida sin kaagawan ya labi. 20Indawat mo en daida din siged ay Ispiritom ta say maitdoan da sin masapol ay amagen da. Pinakan mos daida si manna ya pinainom mos daida. 21Opatapolo ay tawen ay indawdawat mo din kasapolan da sin lugar ay magay omili. Maga polos di nankolang ay kasapolan da, adi nadondonot din bado da ya adi aben linmatlat-ed din siki da.

22“Nangabakem daida et inabak da di aari ya din ipogaw da et inbingay mo sin ipogaw mo din daga da. Inoka da ed Hesbon ay inturayan Sihon ya ed Basan ay inturayan Og. 23Inpaad-adom din anak

da ay kaman din kaad-adon di talaw ed daya ya inpangom daida sin daga ay inkarim sin ap-apo da. ²⁴Inmey din an-ak da et inoka da din daga, tan binadangam daida ay mangabak sin man-ili ed Canaan et inpakaan mo din omili isdi. Indawtam daida si kabaelan ay mangabak sin omili ya din ari da ya mangamag si layden da ay amagen en daida. ²⁵Inabak din ipogaw mo di siyodad ay nas-et di alad da ya daga ay magabay di mola. Inoka da di bebbeey ay napno si kinabaknang, naamag ay sakdoan, kaobobasan, kakakkaiwan ay olivo ya kakaiw ay manlames. Nangan da si am-in ay layden da et tinmaba da. Ginan-ganas da din nakaskasdaaw ay bindisyon mo en daida.

²⁶“Ngem adi dakan tinongpal ya kinontra das sik-a. Dinokogan da din linteg mo ya pinse da din mamadto ay inbaam ay mamagbaga en daida ta mantaoli da en sik-a. Nadagsen di basol da ay nankalkali si maikontra en sik-a. ²⁷Siya din gapo ay inpalobos mo ay abaken din kalaban da ya paligaten das daida. Ngem idi naligatan da, nankedaw da si badang mo et dinngem ed daya. Gapo sin dakdake ay seg-ang mo, indawtam daida si mangisalakan en daida sin kalaban da. ²⁸Ngem idi sinmaldeng di ligat da, inamag da kasin di lawa sin pangilam. Isonga binay-am daida ay abaken din kalaban da et inturayan das daida. Idi nankedaw da kasin si badang mo, dinngem ed daya et insalakan mos daida. Kanayon ay kaman nidi di naam-amag.

²⁹“Binagbagaam daida ta mantongpal da sin linteg mo, ngem inpapangato dan nemnem da et adi dan tinongpal. Sinigaan da ay manongpal sin linteg mo, olay mo say poon di biyag da din panongpalan das di. ³⁰Katawetawen ay inan-anosam ay namagbaga en daida babaen sin mamadto ay nankalkaliam, ngem tineteweng da. Isonga inpalobos mo ay iturayan din odom ay nasyon daida. ³¹Ngem olay mo siya di, adi ka pines daida amin ya adi kan nilinglingan, gapo ta managseg-ang ya managlayad ka ay Diyos.

³²“Sik-a din nakaskasdaaw, manakabalin ya kaeegyat ay Diyos. Tongpalem di itolag mo ya adi manbalbaliw din layad mo, isonga adi ka koman ibilang ay nalag-an nan laklak-amen mi ay ligat. Nilaklak-am mi am-in sin aari mi, oopisyal, papadi, mamadto, ap-apo mi ya din amin ay ipogaw mo manipod sin nanturturayan di aari ay taga-Assyria engganad wani. ³³Nalinteg ka sin amin ay nanosaam en dakami, tan managtongpal ka sin inbagam, ngem nanbasol kami. ³⁴Din aari, papangolo, papadi ya ap-apo mi yan adi dan tinongpal din linteg mo. Adi dan inkaskaso din linteg mo ya pamagbagam en daida. ³⁵Mayat di kabibiyag ay inpalakam mo en daida sin annawa ay daga ay inturayan da ay magabay di mola. Ngem olay mo siya di, adi dan dinokdokogan din lawa ay ogali da ta mansilbi dan sik-a. ³⁶Ed wani yan nay naibabag-en kami isnan ili ay indawat mo sin ap-apo mi ta say kapoan di kanen mi ya amin ay

pansigdan ay magon-od mi. ³⁷Gapo sin basbasol mi, din aari ay inaad mo ay mangituray en dakami di kaidawtan din maapit. Mabalin ay amagen da di olay sino ay layden da en dakami ya sin aanimal mi et palalo ay maligligatan kami. ³⁸Ngem olay mo siya di di napasamak, man-amag kami ay Judio si kasolatan ay masapataan ay pirmaan din papangolo, Levita ya papadi mi.”

Idi nakdeng din kararag ay nay, insapatan din kaipoipogaw ya din papangolo da ay dadlon dan tongpalen din linteg ya bilbilin Yahweh ay Diyos da.

10 *Sin maika-32 ay tawen ay nanturayan Ari Artaxerxes, nantaoli si Nehemias ta mansilbi kasin en sisya. Ngem idi inmey di timpo, nantaoli kasin ay man-gobernador ed Jerusalem. Kambaw waday Ammonita ay nanbeey si esay kowarton di Timplo ay kaipenpenan koman di datdaton ay makan, insinso ya odom. Kinmaan abe din Levita ay mansilsilbi koma sin Timplo, tan adi dan naidawdawtan si bingay da. Wada abe di man-ob-obla sin agew ay pan-ibbayan yan wada da pay di nangasawas babbabai ay mangili. Am-in dana ay nakabasol et yinamyaman Nehemias daida yan inpakat na din kabaelana ay mangipataoli sin kaipoipogaw en Diyos. Pag nan kanan ay nankararag, “Sapay koma ay Diyos ta nemnemem am-in dana ay inamag ko ta say siged di iyat mo en sak-en.” (10:1-39; 13:1-31)*